

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobce: J. V.
bytem

zast. advokátem JUDr. Radkem Bechyně
sídlem Legerova 148, 280 02 Kolín

proti

žalovanému: Krajský úřad Zlínského kraje
sídlem tř. Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 12. 2018, č.j. X

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podal žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 12. 2018, č.j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Uherský Brod ze dne 25. 7. 2018, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).

2. Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce shledán vinným ze spáchání přestupku podle

§ 125c odst. 1 písm. e) bod 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (dále jen „zákon o silničním provozu“). Uvedeného přestupku se měl žalobce dopustit tím, že dne 19. 2. 2018 kolem 20:55 hod řídil blíže specifikované motorové vozidlo na blíže specifikovaném úseku pozemní komunikace v obci Uherský Brod, ačkoli nebyl držitelem příslušného řidičského oprávnění, které pozbyl dnem 5. 12. 2014 v souladu s § 123c odst. 3 zákona o silničním provozu v důsledku dosažení 12 bodů v bodovém hodnocení řidiče a po uplynutí lhůty 1 roku si nepožádal o jeho vrácení podle § 123d zákona o silničním provozu. Za spáchání přestupku byl žalobci uložen trest pokuty ve výši 25 000 Kč a trest zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 12 měsíců.

II. Napadené rozhodnutí

3. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný nejprve zrekapituloval obsah správního spisu a dosavadní průběh řízení. Zabýval se námitkou, že prvostupňové rozhodnutí nevyhovuje požadavkům § 68 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), dále námitkami nepřezkoumatelnosti prvostupňového rozhodnutí a nedostatečného zjištění osoby přestupce, které neshledal důvodnými.

4. K námitce, že se správní orgán nezabýval mírou zavinění protiprávního jednání žalovaný na základě výkladu relevantních ustanovení zákona o silničním provozu a zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o přestupcích“), uvedl, že zavinění na přestupku shledal správní orgán ve formě nedbalosti nevědomé, a k tomu citoval příslušnou pasáž prvostupňového rozhodnutí. Žalovaný se zabýval též otázkou právního omylu, přičemž v případě žalobce dospěl k závěru, že se omylu mohl vyvarovat. Žalobce si byl velmi dobře vědom návazností, které zákon o silničním provozu spojuje s dosažením 12 bodů, nevyvinul však vlastní iniciativu k tomu, aby zjistil, co má pro vrácení řidičského oprávnění ze zákona udělat.

5. K námitce absence materiální stránky přestupku v důsledku existence tvrzených skutečností, že žalobce již řidičské oprávnění v minulosti získal a nemohl proto ostatní účastníky silničního provozu ohrozit, žalovaný uvedl, tato okolnost nemůže naplnění materiálního znaku přestupku vyloučit. Naplnění materiálního znaku žalovaný spatřoval v tom, že podle zákona o silničním provozu je k řízení motorového vozidla potřeba řidičského oprávnění, přičemž ten, kdo nositelem tohoto oprávnění není, nesmí motorové vozidlo řídit. V době zjištění přestupku přitom neměl žalobce o vrácení řidičského oprávnění ani zažádáno. Mechanismus vrácení řidičského oprávnění (§ 123d zákona o silničním provozu) poté, co uplynula doba jednoho roku od pozbytí řidičského oprávnění

v důsledku dosažení 12 bodů, je založen na režimu správního řízení na žádost osoby, která řidičské oprávnění pozbyla.

III. Žaloba

6. Žalobce navrhl, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení. Namítl, že se žalovaný nezabýval tím, zda žalobce naplnil materiální znaky daného přestupku. Žalovaný nepřihlédl k tomu, že na rozdíl od řidičů, kteří nikdy nebyli držiteli příslušného řidičského oprávnění, žalobce takovým držitelem byl. Nelze tedy předpokládat zásadní narušení veřejného zájmu, neboť žalobce v minulosti již prokázal, že je osobou způsobilou k držení řidičského oprávnění a s řízením motorových vozidel má zkušenosti. Žalobce tedy naplnil pouze formální znaky přestupkového jednání. Přestože tím podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2012, č. j. 7 As 137/2011 – 52, dochází též k naplnění materiálních znaků přestupku, žalobce má za to, že v jeho případě došlo k naplnění zvláštních okolností případu, neboť svým jednáním účastníky silničního provozu neohrožoval.

7. Žalobce rovněž namítl, že po uplynutí doby blokace řidičského oprávnění se v dobré víře zapojil do pracovních povinností. Povinnost zažádat o vrácení řidičského oprávnění v případě jeho pozbytí z důvodu trestu či sankce zákazu činnosti je sice stanovena zákonem, tato skutečnost však není veřejnosti známá, a proto byl v dobré víře, že po uplynutí trestu zákazu činnosti mohl v řízení motorových vozidel bez dalšího pokračovat. K tomu žalobce odkázal na rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje ze dne 11. 4. 2014, č. j. 1358/DS/2014, vycházející ze stanoviska Ministerstva dopravy, a argumentoval zásadou právní jistoty, že bude postupováno v obdobné věci obdobně. Má za to, že měl být prvostupňovým orgánem poučen o skutečnosti, že uplynutím trestu zákazu řízení motorových vozidel automaticky nenabývá zpět řidičské oprávnění. Žalobce dodal, že k odevzdání řidičského průkazu nebyl vyzván, ani za nesplnění této povinnosti nebyl pokutován, a proto nemohl zjistit náležitosti navrácení řidičského oprávnění.

IV. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že s žalobními námitkami se podrobně vypořádal již v napadeném rozhodnutí, a proto na jeho odůvodnění v podrobnostech odkázal. Pokud žalobce odkázal na rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje, z argumentace žalobce nejsou zřejmé okolnosti odkazovaného názoru tohoto krajského úřadu; nadto žalovaný není ve vlastní rozhodovací praxi vázán názorem jiného odvolacího orgánu. Žalovaný na svých právních závěrech nadále trvá. Žalobce jednal zaviněně, i když nebyl správním orgánem výslovně poučen o mechanismu vrácení řidičského oprávnění v souvislosti s dosažením 12 bodů.

V. Skutečnosti zjištěné ze správního spisu

9. Ve správním spisu se nachází oznámení přestupku, úřední záznam a oznámení o zadržení řidičského průkazu, dále výpis z evidenční karty řidiče a oznámení o zahájení přestupkového řízení. Na základě těchto podkladů bylo zahájeno přestupkové řízení a žalobce byl předvolán k ústnímu jednání na den 2. 5. 2018, přičemž byl současně mj. poučen o tom, že mu bude během ústního jednání umožněno realizovat právo vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí podle § 36 odst. 3 správního řádu. Ve věci proběhlo

ústní jednání dne 2. 5. 2018, jehož se žalobce ani jeho právní zástupce nezúčastnili, vyjádření k podkladům zaslal žalobce písemně. Průběh jednání je zachycen v protokolu o jednání, z něhož vyplývá, že byly provedeny jednotlivé důkazy.

10. Následně bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí, proti kterému se žalobce prostřednictvím svého právního zástupce odvolal, přičemž namítal vady spočívající v nesouladu s požadavky na náležitosti správního rozhodnutí a v nedostatečném zjištění osoby přestupce, dále namítal, že se správní orgán nezabýval mírou zavinění protiprávního jednání, a že nebylo odůvodněno naplnění materiálního aspektu přestupku. Jelikož se prvostupňový správní orgán s argumentací žalobce neztotožnil, postoupil odvolání spolu se správním spisem žalovanému, který vydal napadené rozhodnutí.

VI. Posouzení věci krajským soudem

11. Krajský soud předně posuzoval, zda byly splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.) a že se jedná o žalobu přípustnou (§ 65, § 68, § 70 s.ř.s.).

12. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s.ř.s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

13. Soud ve věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s.ř.s. bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci řízení s tímto postupem souhlasili a krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné.

14. Žaloba není důvodná.

15. Předně je nutno uvést, že námitky uplatněné v žalobě učinil žalobce součástí svého odvolání a žalovaný se jim v napadeném rozhodnutí podrobně věnoval; napadené rozhodnutí je přitom srozumitelné a dostatečně odůvodněné.

16. Námitkou nedostatečného posouzení materiální stránky přestupku podle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o silničním provozu se žalovaný zabýval na s. 8 – 9 napadeného rozhodnutí. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí zřetelně vyplývá, v čem je spatřována společenská škodlivost přestupkového jednání žalobce (srov. § 5 zákona o přestupcích), a sice v porušení veřejného zájmu společnosti na bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích a ochraně ostatních účastníků silničního provozu. Žalovaný uvedl, že je-li vozidlo na pozemní komunikaci řízeno osobou, která neprokázala splnění zákonem stanovených požadavků na odbornou způsobilost, je tento zájem společnosti ohrožen a materiální znak přestupkového jednání je naplněn.

17. Soud k tomu uvádí, že závěry žalovaného odpovídají ustálené judikatuře správních soudů. Jak dovodil Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 6. 1. 2012, č. j. 5 As 106/2011 – 81, formální znaky přestupkového jednání jsou koncipovány tak, aby

naplňovaly v běžných případech i znaky materiální. Pouze v případě, kdy existují významné okolnosti, které vylučují, aby takovým jednáním byl porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti, nedojde k naplnění materiálního znaku přestupku a takové jednání potom nemůže být označeno za přestupek (shodně např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 2. 2015, č. j. 3 As 92/2014 – 32). V posuzované věci nelze konstatovat existenci významných okolností, které by vyloučily, aby byl jednáním žalobce porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti. Tímto zájmem je, jak uvedl žalovaný v napadeném rozhodnutí, aby motorová vozidla řídily pouze osoby, které k tomu mají potřebnou způsobilost, tj. příslušné řidičské oprávnění.

18. Žalobce s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2012, č. j. 7 As 137/2011 – 52, zjevně považuje za „zvláštní okolnost případu“, která by vylučovala společenskou škodlivost přestupkového jednání, tu skutečnost, že již v minulosti byl držitelem řidičského oprávnění. Již z odkazovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu, v němž byla posuzována obdobná otázka, však implicitně vyplývá, že takovou okolnost nelze při posuzování této otázky zohlednit. Pokud řidič řídí motorové vozidlo bez příslušného řidičského oprávnění, dochází k porušení zákonem chráněného zájmu na bezpečnosti silničního provozu. Zákon o silničním provozu přitom ve vztahu k přestupku podle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 v spojení s porušením povinnosti zakotvené v § 3 odst. 3 téhož zákona nerozlišuje, zda řidič v minulosti byl držitelem řidičského oprávnění či nikoli.

19. Řidič bez příslušného řidičského oprávnění nesplňuje zákonem stanovené odborné požadavky bez ohledu na jeho předcházející zkušenosti s řízením motorových vozidel. Pokud by soud argumentaci žalobce přisvědčil, byli by z přestupkového postihu vyloučeni všichni řidiči, kteří řidičské oprávnění někdy v minulosti v důsledku trestu pozbyli, pro což nelze v platné právní úpravě nalézt oporu, neboť by tím fakticky došlo k popření formálních znaků daného přestupku. Vzhledem k tomu, že žalobce ve správním řízení neoznačil (jiné) mimořádné okolnosti, jež by vylučovaly naplnění materiálního znaku přestupku, nelze žalovanému vyčítat, že se takovými okolnostmi nezabýval.

20. Žalobce dále argumentoval tím, že po uplynutí lhůty zákazu řízení byl v dobré víře, neboť veřejnosti není známa povinnost zažádat o vrácení řidičského oprávnění v případě jeho pozbytí v důsledku trestu zákazu řízení. Jak vyplývá z § 123c zákona o silničním provozu, příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností při provedení záznamu bodů, kterým řidič dosáhl celkového počtu 12 bodů, neprodleně písemně nebo elektronickou cestou oznámí tuto skutečnost řidiči a vyzve jej k odevzdání řidičského průkazu nejpozději do 5 pracovních dnů ode dne doručení tohoto oznámení. Řidič pozbývá řidičské oprávnění uplynutím 5 pracovních dnů ode dne, v němž mu bylo toto oznámení doručeno (odst. 3), a to po dobu jednoho roku (odst. 7). Výzvu k odevzdání řidičského průkazu podle odstavce 3 je řidič povinen splnit (odst. 5). Lhůta jednoho roku počíná běžet ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o přestupku nebo trestném činu, spáchaným jednáním zařazeným do bodového hodnocení, na jehož základě řidič dosáhl celkového počtu 12 bodů (odst. 8). Podle § 123d zákona o silničním provozu pak platí, že řidič, který podle § 123c odst. 3 pozbyl řidičské oprávnění, je oprávněn požádat o vrácení řidičského oprávnění nejdříve po uplynutí 1 roku ode dne pozbytí řidičského oprávnění (odst. 1). Podmínkou vrácení

řidičského oprávnění je prokázání, že se žadatel podrobil přezkoušení z odborné způsobilosti a prokázání zdravotní a psychické způsobilosti (odst. 3).

21. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 19. 4. 2012, č. j. 7 As 137/2011 – 52, z něž v napadeném rozhodnutí citoval již žalovaný, a jak vyplývá z odkazovaných ustanovení, zákon o silničním provozu vylučuje automatismus spočívající v tom, že by po uplynutí lhůty zákazu činnosti mohl řidič řídit motorové vozidlo bez dalšího. Stále platí, že *„pokud se ten, komu byl uložen zákaz činnosti, chová podle zákona a v zákonem stanovené lhůtě odevzdá řidičský průkaz, ví nebo přinejmenším má a musí vědět, že nedisponuje osvědčením nezbytným k řízení motorových vozidel.“* Skutečnost, že žalobce byl o povinnosti odevzdat v souvislosti s „vybodováním“ řidičský průkaz uvědomen již v oznámení o dosažení dvanácti bodů, žalobce nerozporoval. Jednalo se ostatně o součást argumentace prvostupňového rozhodnutí týkající se otázky zavinění, v níž bylo poukazováno mj. na to, že v obdobné situaci se žalobce ocitl již v minulosti (v roce 2003 neodevzdal v souvislosti s uloženým trestem řidičský průkaz a po skončení trestu začal řídit vozidlo, aniž si požádal o vrácení řidičského oprávnění; to mu bylo vráceno až v roce 2010).

22. Soud se ztotožňuje ze závěry správních orgánů, že žalobce si mohl být i s ohledem na svou předcházející zkušenost vědom toho, že pouhé uplynutí lhůty stanovené k zákazu řízení motorových vozidel jej k opětovnému řízení vozidel automaticky neopravňuje. K tomu lze poukázat též na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2014, č. j. 9 As 93/2014-27, v němž je reagováno na shodnou obranu řidiče tak, že takový přestupce (v minulosti držitel řidičského oprávnění) měl nepochybně jako všichni ostatní řidiči povinnost se seznámit se zákonem o silničním provozu; tvrzená nevědomost je omylem neomluvitelným, který nemá vliv na zavinění předmětného přestupku. Nutno dodat, že nebyl-li žalobce za nesplnění povinnosti odevzdat ve stanovené lhůtě řidičský průkaz sankcionován, jak poukazuje, tato skutečnost nemá na přijatý závěr vliv. Není povinností správních orgánů „připomínat“ řidičům jejich zákonem stanovené povinnosti jinou sankcí, či snad uložením této jiné sankce podmiňovat zavinění žalobce u řešeného přestupkového jednání. Lze tedy uzavřít, že žalobce nemohl být v dobré víře, že po uplynutí lhůty, na kterou mu byl uložen zákaz řízení, může bez dalšího řídit motorová vozidla.

23. Pokud se žalobce na svoji obranu dovolává doporučujícího stanoviska Ministerstva dopravy a specifikovaného rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje, žádný z těchto dokumentů soudu nepředložil a tyto dokumenty k důkazu nenavrl. Soud zároveň neshledal potřebu v tomto ohledu dokazování doplnit, neboť se nejedná o dokumenty, jimiž by byl soud vázán nebo které by mohly ovlivnit přijatý závěr, odpovídající ustálené judikatuře správních soudů.

24. Krajský soud nakonec považuje za vhodné poskytnout účastníkům řízení vysvětlení týkající se změny v obsazení soudu a z toho plynoucí skutečnosti, že ve věci nerozhodovala samosoudkyně JUDr. Kateřina Mrázová, Ph. D., jak byli účastníci řízení poučeni v průběhu soudního řízení, nýbrž samosoudkyně Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřlová, Ph. D. Změnou rozvrhu práce Krajského soudu v Brně č. 8 na rok 2021, která je dostupná též na www.justice.cz, totiž došlo s účinností od 1. 9. 2021 k zařazení naposled jmenované

soudkyně do soudního oddělení 34 A, do něhož je zařazena též samosoudkyně JUDr. Kateřina Mrázová, Ph. D.; ta je však t. č. dlouhodobě nepřítomná, a proto v této věci, která přišla na pořad jednání, rozhodovat nemohla.

VII. Závěr a náklady řízení

25. Ze všech shora uvedených důvodů bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.

26. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s.ř.s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 – 47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 8. 9. 2021

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
B. K.